

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum matrimonium congrue nominetur? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

educationem proles, & iterum ad vnam vitam domesticam; constat quod in matrimonio est aliqua coniunctio, secundum quam dicitur maritus & vxor: & talis coniunctio ex hoc, quod ordinatur ad aliquid vnum, est matrimonium. Coniunctio autem corporum & animorum ad matrimonium consequitur.

Ad primum ergo dicendum, quod matrimonium est vinculum quo ligantur formaliter, non effectiue. Et ideo non oportet quod sit aliud a coniunctione.

Ad secundum dicendum, quod quamuis ipsa relatio non sit sensibile accidens, tamen cause eius possunt esse sensibiles: nec in sacramento requiritur quod sit sensibile illud quod est res & sacramentum. Hoc enim modo se habet in hoc sacramento predicta *coniunctio, sed verba exprimeria consensum sunt sacramentum tantum, & causa predicta coniunctionis sunt sensibilia.

*in corp.
art.*

Ad tertium dicendum, quod relatio fundatur in aliquo sicut in causa, vt similitudo in qualitate; & in aliquo sicut in subiecto, vt in ipsis similibus: & ex utraque parte potest attendi vnitas & diuersitas ipsius. Quia ergo in similitudine non est eadem qualitas numero, sed specie in vtroque simili, & iterum subiecta similitudinis sunt duo numero, & similiter est de equalitate: ideo & equalitas & similitudo omnibus modis est alia numero in vtroque similibus, & equalium. Sed relatio que est matrimonium, ex vna parte habet vnitatem in vtroque extremorum, scilicet ex parte cause, quia ad eandem numero generationem ordinatur: sed ex parte subiecti habet diuersitatem secundum numerum. Et ideo hęc relatio est vna & multiplex: & secundum quod est multiplex, ex parte subiecti, significatur his nominibus vxor, & maritus: secundum autem quod est vna, significatur hoc nomine, matrimonium.

ARTIC. II.

182

Vtrum matrimonium conuenienter nominetur?
D secundum sic proceditur. Viderur, quod matrimonium inconuenienter nominetur. Quia deno-

denominatio debet fieri à digniori. Sed pater dignior est matre. Ergo magis debet denominari à matre, quàm à matre, coniunctio vtriusque.

lib. 4. c. 28.

¶ 2 Præterea, Res debent denominari ab eo quod est de essentia sua : quia ratio quam significat nomen, est definitio, vt dicitur in 4. † Meta. Sed nuptiæ non sunt de essentia matrimonij. Ergo non debet matrimonium nuptiæ appellari.

¶ 3 Præterea, Species non potest proprio nomine nominari ab eo, quod est generis. Sed coniunctio est genus ad matrimonium. Ergo non potest proprie coniugium nominari.

SED in contrarium est communis vsus loquentium.

RESPONDEO dicendum, quòd in matrimonio est tria considerare. Primo, essentiam ipsius, quæ est coniunctio : & secundum hoc nominatur coniugium. Secundo, causam eius, quæ est desponsatio : & secundum hoc vocatur nuptiæ à nubo* ; quia in ipsa solennitate desponsationis, qua matrimonium perficitur, capita nubentium velantur. Tertio, effectum, qui est proles, & sic dicitur matrimonium (vt Augustinus dicit contra Faustum) ex hoc quòd mulier non debet ob aliud nubere, nisi vt sit mater. Potest etiam matrimonium quasi matris munium, idest officium dici : quia sceminis maxime incumbit educandæ proli officium. Vel dicitur matrimonium quasi matrem muniens, quia iam habet quo defendatur & nutriatur, scilicet virum. Vel dicitur matrimonium quasi matrem monens, ne virum relinquat, alteri adherens. Vel dicitur matrimonium quasi materia vnius, quia in eo fit coniunctio ad vnam prolem materialiter educendam, vt dicatur matrimonium à monos & materia. Vel dicitur matrimonium, vt Isid. dicit, à matre & nato : quia per matrimonium efficitur aliquæ mater nati.

Ad primum ergo dicendum, quòd quamuis pater sit dignior quàm mater, tamen circa prolem magis officiosa mater est, quàm pater. Vel dicendum, quòd

Amb. l. 1. de Abraham ca. 9. Isi. l. 2. de Eccl. efficijs. c. 19. * lib. 19. ca. 26. à med. to. 6.

matre
in ad
ius er
nij ma
Ad
lia cog
scide
datur
Ad t
m
dior
aris r
guitate
et nor
per pe
uenit
deomi
prij, q
uenit
in simi
matre
marum
V
D
A
uer
ri de
aur: qu
mmo. S
matr
dini i
¶ 2
car ma
non
quam vx
¶ E
dæ. S
mulier

mulier ad hoc principaliter facta est, vt sit homini adiutorium prolis: non autem vir propter hoc factus est. Vnde magis pertinet ad rationem matrimonij mater, quàm pater.

Ad secundum dicendam, quòd aliquando essentialia cognoscuntur per accidentalia; & ideo etiam per accidentalia aliqua nominari possunt, cum nomen datur causa rei innotescendæ.

Ad tertium dicendam, quòd aliquando species nominatur ab eo quod est generis, propter imperfectionem speciei, quando scilicet complete habet generis rationem, nec tamen aliquid addit quod ad dignitatem pertineat; sicut proprium accidentale retinet nomen proprii communis. Aliquando autem, propter perfectionem, quando in vna specie complete venitur ratio generis, & non in alia: sicut animal denominatur ab anima, quæ competit animato corpori, quod est genus animalis: sed animatio non inuenitur perfecte in animatis, quæ non sunt animalia. Similiter est in proposito: quia coniunctio viri ad mulierem per matrimonium est maxima: cum sit & animi & corporum; & ideo coniugium nominatur. i

ARTIC. III.

Vtrum matrimonium conuenienter definiatur in litera?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quòd inconuenienter definiatur in litera*. Quia in matris definitione oportet, quòd matrimonium ponatur: quia maritus est, qui est mulieri iunctus matrimonio. Sed maritalis coniunctio ponitur in definitione matrimonij. Ergo videtur, quòd sic circulatio in definitionibus istis.

¶ Præterea, Per matrimonium sicut vir efficitur maritus mulieris, ita & mulier vxor viri. Ergo non magis deberet dici coniunctio maritalis, quàm vxoria.

¶ Præterea, Consuetudo ad genus moris pertinet. Sed frequenter matrimonio iuncti, sunt valde moribus

183.

In 4. di.
27. §. B.
& Gratianus
in Decretis
caus. 27. q.
2. in 1. r.
cip.